

Motion till riksdagen

1989/90:So34

av Erkki Tammenoksa och Catarina Rönning

(båda s)

med anledning av prop. 1989/90:90 om forskning

Invandrarforskning i forskningspropositionen

Regeringens förslag i den forskningspolitiska propositionen är mycket glädjande när det gäller den framtida dimensioneringen av invandrarforskningen. Äntligen förstärks denna sektor. När det sedan gäller regeringens förslag att delegationen för invandrarforskning (DEIFO) skall byggas in i ett nytt socialvetenskapligt forskningsråd godtar vi att så sker, men vi vill framföra att vårt intryck är att invandrarfrågorna mer eller mindre i förbigående har tagits med i en omstrukturering av delegationen av socialforskning (DFS). I texten redovisas DFS:s verksamhet, men i slutet av resonemanget när det nya rådet skall inrättas kommer DEIFO in i sammanhanget. I texten resoneras mycket om gränsdragningen mellan olika discipliner men vi har svårt att slå fast vilket forskningsområde som är bredare än andra. Men en sak vet vi med bestämdhet: Om det är något som varit karaktäristiskt för den invandrarpolitiska forskningen, så är det att den varit just tvärssektoriell. I propositionen står det emellertid inget om detta utan invandrarfrågorna får haka på det allmänna resonemanget om det socialvetenskapliga forskningsområdet kontra det humanistiskt vetenskapliga. Det vore beklagligt om invandrarforskningen begränsas till att omfatta enbart det sociala avsnittet. Invandrarforskningen är tvärssektoriell och det är dess styrka.

I den omfattande forskningspropositionen behandlas invandrarforskningen på några sidor. En motsägelse finns i texten: Å ena sidan konstaterar man att det inte har funnits möjlighet att ge forskningen i fråga resurser, å andra sidan beklagar man sig över att den faktiskt utförda forskningen har gett en "splittrad" bild och "inte blivit så stor".

Forskningen om internationell migration och om relationer mellan etniska grupper är inte en perifer uppgift för det svenska forskarsamhället. Den är i själva verket en av de mest angelägna för dem som arbetar inom samhällsvetenskap och humaniora. Man kan jämföra med den uppgift som frågorna om den yttre och den inre miljön ställer främst naturvetare och samhällsvetare inför. Här handlar det om forskning för en god livsmiljö i vid mening.

Utvecklingen av forskningen har i Sverige varit följden av att enskilda forskare och forskargrupper tagit initiativ och skaffat medel till projekt. Bland finansierarna har riksbankens jubileumsfond, skolöverstyrelsen och

delegationen för social forskning varit särskilt framträdande. Under de senaste tio åren har utvecklingen varit snabb.

Forskningsområdets avgränsning och benämning är viktiga, dock mindre viktiga än det faktum att det som skall studeras samtidigt faller inom ramen för olika traditionella discipliner.

För den långsiktiga kunskapsuppbyggnad som sker vid universiteten bör dessa ha tillgång till basresurser. Sådana resurser bör med tiden byggas ut vid samtliga universitet. Med tillgång till en successivt alltmer utbyggt kunskapsbas av detta slag kan mer kortsiktigt inriktade kunskapsbehov också tillgodoses.

Utvecklingen i Sverige har varit ganska snabb. Ett antal forskare inom samhällsvetenskap och humaniora har tagit den utmaningen på allvar som skisserades inledningsvis. Vid alla universitet finns aktiva forskargrupper, liksom även vid flera av högskolorna. Det skulle föra för långt att här redovisa inriktningen och omfattningen av dessa forskningsinsatser eller de resultat man nått. I den katalog över pågående och nyligen avslutad forskning som DEIFO inom kort ger ut finns ett hundratal projekt sammanfattade. Om intresset, ambitionerna och även kvaliteten är på hög nivå är dock den långsiktiga kunskapsuppbyggnaden i fara om den inte får större stadga.

DEIFO har i sin anslagsframställning ingående redogjort för hur man på bästa sätt kunde förbättra invandrarforskningen. Det gäller DEIFO:s eller motsvarande sektororgans ställning såväl som resursökning till befintliga centra i Stockholm och Uppsala.

I regeringens proposition står det att en annan uppgift som det nya socialvetenskapliga forskningsrådet skall ges är att ta över DEIFO:s s. k. nätverksfunktion. I samband med det skall funktionen stärkas, står det.

Vi har lite svårt att inse hur man har tänkt att nätverksfunktionen kommer att fungera i det nya forskningsrådet med hänvisning till de aviserade knappa personella resurserna.

I DEIFO:s nuvarande organisation kan man säga att i stort sett samtliga sex tjänster på ett eller annat sätt är knutna till den nätverksfunktion som regeringen syftar på. I samband med sammanläggningen av DEIFO:s och DFS:s uppgifter i det nya forskningsrådet bör man utnyttja kansliresurserna på rationellast möjliga sätt. För att den av regeringen förordade förstärkningen av nätverksfunktionen skall kunna komma till stånd krävs enligt vår mening att åtminstone tre tjänster inom det nya rådets organisation får en anknytning till invandrarforskningsområdet.

I det föreslagna socialvetenskapliga forskningsrådet bör det finnas kompetens av ungefär samma slag som i dag finns i DEIFO för behandling av sådana ansökningar som hänför sig till invandrarforskningsområdet. Förutom att sådan kompetens bör tillföras rådets kansli på sådant sätt som ovan förordats bör även en särskild mindre referensgrupp knytas till rådet för beredning av frågor inom invandrarforskningsområdet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i mo-

tionen anförts om invandrarforskningens tvärsektoriella roll och resursanvändning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillräckliga personella resurser avseende informations- och nätverksfunktionen inom invandrarforskningen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en mindre referensgrupp i det föreslagna forskningsrådet för beredning av ärenden rörande invandrarforskning.

Mot. 1989/90

So34

Stockholm den 20 mars 1990

Erkki Tammenoksa (s)

Catarina Rönnung (s)